Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Не маючи системного матеріального, кадрового і фінансового забезпечення, за доволі короткий час УПА змогла не тільки розбудувати свою структуру, розгорнути бойові загони, налагодити матеріальне забезпечення та підготовку кадрів, а й чинити найтриваліший у Центрально-Східній Європі збройний опір сталінській імперії.

Олександр ПАГІРЯ, історик

42 (457)
17 жовтня 2013 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ВИБІР

Пригадую, як у часи навчання в університеті, був я бійцем студентського загону. Працювали у Сургуті на Тюменщині, зводили школу, дитсадок, дерев'яні житлові будинки, стартовий командний пункт у місцевому аеропорту... Зі Львова до Сургута дорога неблизька. Спочатку поїздом до Москви, потім через Урал – до Тюмені, Тобольська. А звідтіль пароплавом по Єнісею (тоді ще залізниці до Сургута не було). І займала вона мало не два тижні. Отож був час роздивитись не лише столицю, а й російську глибинку.

Що вразило тоді – якась суцільна розруха. Здавалося б, і війни там не було, і якихось стихійних лих. А все – ніби після якоїсь катастрофи. Хатини занедбані, перехняблені, як кажуть, ні кола, ні двора. Лише кілька білих берізок. І тільки час від часу, як оаза, охайна, побілена хатина, огороджене подвір'я, криниця із журавлем і садок. Навіть серед сибірських морозів. І я запитав у кондуктора: чиї ж то оті хатини й обійстя? «Да, хахли, там живут! – відказала зневажливо. – Всьо ім подавай хатінку бєлую, садок вішньовий да забор...»

Зневажливий тон мене тоді не зачепив, зате я порадів за українців, яких хоч і розселила імперія по Сибіру, та які не забувають себе, своє коріння, свою європейську обжитість у морі розгульної азійщини.

Оця давня придибашка згадалась нині у час євроінтеґраційних пристрастей, коли стоїмо на розпутті, вирішуючи, який шлях обрати, – у Європу чи в Азію?.. І я собі гадаю, чи ми зі своєю доглянеою біленькою хатою і садком біля неї десь розмістимось серед таких же чи подібних належно доглянених німецьких, шведських, швейцарських чи інших будиночків. Із садочком чи парком, а ще – з асфальтовою чи викладеною бруком вуличкою. А чи ми зі своєю рідною хатинкою десь загубимось серед азійських просторів, серед степів, тайги чи білих берізок. І якийсь абориген спересердя обуриться: «Хахли, не випєндрівайтєсь».

Цей життєвий приклад навів для тих, хто ще вагається, який вектор нашого майбутнього розвитку підтримати? Жити у затишній добротній облагородженій оселі, хай і економлячи газ, чи скніти на безкрайньому простогоні, навіть сидячи на газовій трубі. Для Президента чи наших скоробагатьків, які живуть у Межигір'ях, напевно, це не так важливо. Бо чи в Митному союзі, чи в ЄС, вони однак житимуть у палацах. Але для пересічного українця дуже важливим є цей вибір. Де йому буде зручніше, затишніше, краще...

Та прикрість моменту у тому, що якраз від власть імущих залежить наш подальший шлях. Уже виглядає, що підготовчу роботу Україна виконала. Але не всю. Перешкодою є українська газова бранка. Довгі місяці Європа натякала нашому Президентові, що питання помилування Тимошенко має бути вирішене до Вільнюського саміту ЄС. В. Янукович робив вигляд, що натяків не чув. Тоді і єврокомісар із розширення Фюле, і президенти сусідніх євродержав уже відкрито вимагають від Януковича: випустіть Тимошенко!

Тут уже не скажеш, що цих «натяків» не почув чи не зрозумів. Та влада судомно роздумує, як зробити добрий жест, але так, щоб звільнена Юля не брала участі у політичному житті. Власне, йдеться про її неучасть у майбутніх президентських виборах. Словом, влада хоче і лице зберегти, і не перестаратись. Як кажуть, аби і кози були цілі, і вовки ситі...

Для нас же йдеться про цивілізаційний вибір. І 46-мільйонний народ не може стати заручником забаганки однієї людини. Навіть якщо це Президент. Ба, тим більше, якщо це справжній Президент, то саме він і має думати про майбутнє свого народу.

Богдан ВІВЧАР

НАШІ СВЯТА

СЛАВА ВСІМ, ХТО ЗА ВОЛЮ УПАВ

Прикарпаття вшанувало 71-ту річницю Української Повстанської Армії. Напередодні Покрови в Івано-Франківську відбулася урочиста хода вулицями міста, присвячена вшануванню 71-ої річниці УПА. У ній взяли участь ветерани УПА, представники влади, громадських організацій і політичних партій, Українського реєстрового козацтва, мешканці обласного центру. Попереду колони – Державний прапор, за ним молоді несли великий розгорнений синьо-жовтий прапор, а далі – портрет Степана Бандери. Учасники пройшли вулицею С. Бандери від його барельєфу до його пам'ятника на Європейській площі, а потім вулицями Є. Коновальця, А. Мельника до Меморіального цвинтаря. Там біля пам'ятного Хреста жертвам комуністичного терору священики відслужили панахиду за загиблими за волю України.

Потім на Вічевому майдані відбувся урочистий мітинґ, на якому краян зі святом вітали секретар міськради Михайло Вітенко, народний депутат Олександр Сич, перший заступник голови обласної ради Олександр Левицький, заступник голови облдержадміністрації Роман Іваницький, голова Всеукраїнського Братства ОУН–УПА Богдан Борович, голова Харківської Крайової ради УПА Володимир Столярков...

Промовці наголошували, що без боротьби ОУН–УПА ми б не мали незалежної України. Але за «синє небо, за жовте колосся боротися треба», аби таки утвердити українську Україну.

Того ж дня на вулиці Богдана Хмельницького освятили меморіальну дошку великому гетьману України. У ЦНД відбулася святочна академія. А на саму Покрову у навечір'я відбулася смолоскипна хода молоді вулицями Івано-Франківська, присвячена річниці УПА.

Святкові походи, концерти, зустрічі, присвячені УПА, відбулися у всіх райцентрах, містах та інших населених пунктах краю. Матеріали про ці події читайте у наступних числах «Галицької Просвіти».

А у Тишківцях на Городенківщині, у родинному селі Шухевичів, де височіє пам'ятних командиру УПА, на Покрову побував лідер «Третьої української республіки» Юрій Луценко. Він так оцінює феномен Української Повстанської Армії: «Не може бути громадянином незалежної України той, хто не визнає право українців захищати свою свободу. Пошана до козацьких гетманів, отаманів УНР, січових стрільців і провідників УПА є не тільки ставленням до конкретних людей, що взяли на себе лідерську місію в боротьбі з окупантами. Це ще й тест на ставлення до самого права нашого народу на самовизначення.

Достатньо відкинути імперські ярлики «правильних» і «неправильних» українських героїв, щоб усвідомити: і козаки Б. Хмельницького та І. Мазепи, і стрільці С. Петлюри та Є. Коновальця, і повстанці С. Бандери та Р. Шухевича воювали на своїй землі, за свої сім'ї, проти насилля чужинської влади.

Кожен із тих українців, хто брав до рук зброю, відчайдушно прагнув одного – свободи в своєму домі.

А що б робили ви, якби «освободітєлі» за два роки відправили в Сибір не тільки всю інтеліґенцію, але й кожного десятого жителя краю, а тюрми виявилися забитими тисячами трупів замордованих людей?», – питаю я у східняків у дискусіях про УПА. «Що робили б ви, якби наступні правителі теж виявилися не найкращими й почали тисячами гнати ваших дітей у рабство до фатерляндy? Невже, опинившись у лещатах двох людожерських систем, ви б не спробували захистити своє людське право на життя? Тим більше, що абсолютна більшість повстанців не визнавала себе громадянами сталінського СССР, а тим більше – гітлерівської Німеччини. Кого вони зрадили – кривавих диктаторів? Чим вони винні – що не схотіли добровільно стати рабами?

Москва так запекло дискредитує УПА, бо розуміє – саме жертовна місія сотень тисяч повстанців Шухевича є тим зерном, щедро политим кров'ю простих, але вільних і гордих, людей, з якого проросла українська незалежність. Бо пам'ять про Мазепу століттями ганьбили анафемою, приклад Петлюри і холодноярців майже стерли репресіями й голодомором. А пам'ять про УПА не вдалося викорчувати. Як і кожна народна армія в будь-якій колонізованій країні, українська Армія нескорених виявилася складовою національного самоусвідомлення права на свою державу.

Не менше боїться пам'яті про УПА нинішня ретроталітарна влада. Для них це – табу. Бо при кожному вигуку «Слава Україні!» вони здригаються від спогаду, що впав Архіпелаг ҐУЛАҐ, тож неминуче впаде і Архіпелаг Межигір'я.

«Ми безсмертні, поки живемо», – писав Дж. Апдайк.

Тому на Покрову ми маємо згадати про Героїв. Вчитися у них не боятися. Відчути себе вільними, цінувати свою особисту і національну гідність. І, витиснувши з себе раба, щоденно боротися за це. Без бляшаного пафосу, без піни славослів'я. З вибаченням за помилки, пошаною до минулого і націленістю в майбутнє». Юрій Луценко зробив це на батьківщині Романа Шухевича. Зустріч із людьми була щирою. Після панахиди і мітинґу Ю. Луценко разом із колишнім нардепом Романом Ткачем вирішили фінансово підтримати створення в селі музею сім'ї Шухевичів і визвольних змагань.

Теодор ДРОВНИЧ

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Де ж наші гроші?

Позавчора у Держказначействі «зависло» 18 мільйонів гривень івано-франківського бюджету.

Відтак, у місті зупинилися реконструкція та будівництво соціальних об'єктів, капітальний і поточний ремонти доріг. Крім того, є проблеми з фінансуванням освіти й медицини. Однак у мерії запевнили, що не мовчатимуть. На засідання міськради у п'ятницю запросили представників Держказначейства.

Купуй своє!

У міськвиконкомі відбулася нарада щодо підготовки акції «Купуємо івано-франківське – даємо роботу іванофранківцям».

Відмінністю цьогорічної акції є участь у ній, крім підприємств харчової галузі, підприємств інших галузей, зокрема, машинобудівної, легкої, хімічної, поліграфічної промисловості. Акція проводиться з метою ознайомлення мешканців і гостей міста з напрямками виробничої діяльності промислового комплексу, презентації і промоції продукції його потенціалу.

У програмі передбачена робота виставкових столів, трансляція інформації про перелік виробів, технічні та якісні характеристики й переваги продукції промислових підприємств міста, проведення конкурсів, майстер-класів...

Золота книга тверезості

Прикарпатці рятуються від спиртного в ориґінальний спосіб. Люди заприсягають відмовитися від алкоголю, вносячи свої імена в Золоту книгу тверезості, як це роблять у селі Залуква Галицького району. Книгу започаткували майже три роки тому. Та записуватись у ній селяни не поспішали. Мовляв, злегкова-жити й не дотриматися обіцянки – гріх. І все ж із майже трьох тисяч мешканців, 105 вирішили відмовитися від спиртного. У селі кажуть: із появою цієї книги пиятик поменшало.

Брама до палацу

Без помпезності й урочистостей реставратори здали об'єкт – візитну картку Івано-Франківська – браму палацу Потоцьких. Роботи тривали півтора роки, з перервою на зимовий час. Вартість реставраційних робіт – 600 тисяч гривень. Для відтворенні в'їзних воріт фахівці за основу взяли фото 1903–1905 років. Усю автентику намагалися зберегти.

Керівник проекту реставрації об'єкту Вадим Пісний говорить, що під час демонтажу всі елементи були описані й заактовані, 60–70 відсотків автентичної цегли зберегли, на жаль, третина елементів були зруйновані часом. Під час робіт виявили підземні ходи й інші артефакти, які ще треба дослідити.

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
з 1 жовтня 2013 р. почалася передплата на наступний рік на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

ВАРТО ПАМ'ЯТАТИ

ЧЕРЕЗ ДВА ТИЖНІ – ЗИМОВИЙ ЧАС

27 жовтня, в останню неділю місяця, о 4.00 Україна перейде на зимовий час, перевівши стрілки годинника на годину назад. Про це повідомляє прес-служба Міністерства економічного розвитку і торгівлі. «Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13 травня 1996 року "Про порядок обчислення часу на території України" 27 жовтня 2013 року о 4.00 за київським часом скасовується літній час переведенням годинникової стрілки на одну годину назад», – йдеться в повідомленні.

Нагадаємо, уночі проти неділі, 31 березня, Україна перейшла на літній час. О 3.00 за київським часом годинникову стрілку на всій території країни перевели на одну годину вперед.

ПОСТАТІ

КЕРМАНИЧ НА ВСІ ЧАСИ

ДО РІЧНИЦІ ЗАГИБЕЛІ СТЕПАНА БАНДЕРИ

15 жовтня 1959 року в Мюнхені аґент КҐБ Богдан Сташинський підступно вбив Провідника ОУН Степана Бандеру. З того часу минуло понад півстоліття, проте ідея і чин Бандери й сьогодні є пориваючими. Резонанс і не стихаючі суперечки навколо цієї постаті є цьому яскравим підтвердженням.

Ми знаємо, що кожна людина на землі має своє призначення і зміст. Яке ж було тоді і є тепер призначення людини, народженої «на скресі двох епох, на грані двох світів», 1 січня під прізвищем Бандера, що перекладається як «прапор»?

Напевно, найпершим, хто усвідомив цю місію, був сам Степан Бандера. І не лише усвідомив, але й гідно її виконав. І місія Бандери полягала в тому, щоб із поневоленого народу «попув і хлопуф» викристалізувати націю борців і звитяжців. Місія Бандери полягала в тому, щоби показати нації шлях до звільнення і окреслити образи омріяного ідеалу – вільної Української соборної держави «без холопа і без пана».

Бандера не лише вказав шлях – він одним із перших став у лавах ОУН на дорогу боротьби за національне визволення і соціальну справедливість. І не схибив. Не зрадив. Не здався. І то серед, здавалось би, безвиглядних обставин, і то – всупереч їм.

Як і кожна людина – Бандера мав до вибору – жити забезпечено, чи жити небезпечно. Він свій вибір зробив. Зробив усвідомлений вибір як український націоналіст, і його аналітичний розум, відданість ідеї нації, харизматичний вплив та адекватна оцінка ситуації стали потужним поштовхом ідеї та боротьби.

Під прапором Бандери леґендарна УПА дала світові безприкладні зразки героїзму, жертовності й звитяги.

Під його проводом ОУН стала авангардом і рушійною силою української національної революції, суть якої полягає, за словами Бандери, у «докорінній зміні, яка охоплює зміст і структуру державно-політичного, суспільно-державного й економічного життя... Нові ідеї, нові сили, нові системи піднімають боротьбу проти ідей, сил і систем, пануючих у дотеперішньому укладі, щоб їх усунути, прибрати кермо життям і розвитком свого народу й дати йому нові напрями, нові форми».

Сьогодні ж маємо лише часткову зміну «декорацій» та реґулярну зміну «масок» при абсолютному збереженні змісту і персонажів «вистави», в якій народу відведена в найкращому випадку роль «статиста», замість докорінної і рішучої зміни ситуації шляхом боротьби і, як результат, заміна прогнилого старого перспективним і життєстверджуючим новим. Здобути тривалу й омріяну перемогу можна лише внаслідок безкомпромісної боротьби, а не хитрувань, інтриґ, крутійства, політичних спекуляцій, поступок, невизначеності, ідеологічного пристосуванства і партійної мімікрії.

Бандера знав, що «ні на що не здадуться навіть найкращі нагоди й готовність допомогти, якщо сама нація не виборює й не кує своєї долі власною боротьбою». В боротьбі за свободу слід розраховувати лише на власні сили, мобілізовуючи й організовуючи їх.

Через десятиліття після смерті Бандера живий, реальний, він впливає, мобілізує, організовує, унапрямлює і кличе. Будьмо готові відгукнутися на його поклик.

Стефан РОМАНІВ,
голова ОУН (б)

ЗАЯВИ

МАЄМО ОБ'ЄДНАТИСЯ, ЩОБ ЗАХИСТИТИ НАШИХ ГЕРОЇВ

Українська громадськість показала свою принципову позицію, ставши на захист українських Героїв Степана Бандери і Романа Шухевича та червоно-чорного прапора – символіки національно-визвольних змагань, яких організація «Футбол проти расизму в Європі» назвала «дискримінаційними символами». В цій позиції ми отримали підтримку керівництва Федерації футболу України, з яким Голова Організації Українських Націоналістів (бандерівців) та представники громадськості мали зустріч.

Досягти остаточної перемоги в цій справі ми зможемо, коли об'єднаємо наші зусилля і будемо діяти спільно в одному руслі.

ОУН (б) висловлює вдячність ФФУ, українським уболівальникам, представникам громадськості та політичним силам, які підтвердили готовність відстояти честь українських Героїв і звернулися до ФІФА і ФАРЕ зі зверненнями щодо необхідності переглянути їхній вердикт щодо наявності «дискримінаційної символіки» на українських стадіонах.

Організація Українських Націоналістів (бандерівців) закликає всіх, хто став на захист нашого футболу, на захист наших Героїв, об'єднати зусилля на вирішальному етапі – етапі апеляції щодо рішень ФІФА–ФАРЕ, закликає відкинути політичні мотиви, особисті вигоди й усіма можливими правовими методами добитися визнання виключення Бандери, Шухевича та прапора ОУН з переліку «дискримінаційних символів», що його склало ФАРЕ. Це є справою честі для кожного українця, для кожного, хто переживає за честь України на міжнародній арені, для кожного, хто є патріотом.

Тільки в єднанні наших зусиль ми матимемо шанс на остаточну перемогу!

Провід ОУН (б)

ТАК ДУМАЮ

З ВИБІРКОВИМ ПРАВОСУДДЯМ ДО ЄС – ЗАСЬ!

Відбулося спеціальне екстрене засідання Національного круглого столу на тему: «Конституція та євроінтеґрація України». Йшлося, зрозуміло, про вибіркове правосуддя.

Україна знаходиться на вирішальній стадії шляху до підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Але однією з досі не виконаних вимог ЄС залишається реформа судової гілки влади. Це одна з найважливіших вимог, необхідних для побудови правової держави. З половинчастим правосуддям, правосуддям, яке виконує політичні замовлення, нашій країні нема місця в європейському співтоваристві.

Президент України, який на словах підтримує лінію інтеґрації в ЄС, має довести, що це не лише порожні балачки. Його обов'язок, як і обов'язок інших гілок влади, – провести негайну судову реформу.

Всі владні інституції повинні діяти в межах правового поля, суд не повинен бути інструментом політичного тиску, зведення рахунків і методом обслуговування приватних інтересів.

Для Європи неприпустимим є використання однієї гілки влади задля тиску на іншу. В Україні ж практика політичних репресій за допомогою суду, позбавлення мандатів народних депутатів, перерозподіл сфер впливу у бізнесі за останні роки глибоко вкоренилася.

Якщо прагнемо до Європи, якщо хочемо побудувати правове суспільство на зразок європейського, від цієї практики маємо відмовитися, викоренити її як і викоренити спокусу ряду політиків використовувати суди, правоохоронні органи, інший адміністративний ресурс в особистих цілях.

Європейська практика – це коли закон є одним для всіх без винятку чиновників. Обов'язок кожного державного службовця, не залежно від партійної приналежності чи ідеологічного переконання, служити інтересам держави й народу. Ніхто з чиновників не може бути понад Законом, ніхто з них не має використовувати прокуратуру, міліцію чи суд поза тими рамками, які дозволяє українське законодавство.

Тому Організація Українських Націоналістів (бандерівців) закликає депутатів Верховної Ради (як від влади, так і від опозиції) у найкоротші терміни подати всі необхідні законопроекти, необхідні для глибинної судової реформи. ОУН (б) вимагає у Президента Віктора Януковича й від Уряду докласти зусиль для проведення цих законопроектів у парламенті й підтримати в кінцевому рахунку ті зміни в судовій гілці влади, як того вимагає від України Євросоюз.

ТВОРЧІ ЗУСТРІЧІ

ПОЕЗІЯ ОКРИЛЮЄ

35 років тому в Польщі відомий польський поет, лауреат численних премій і відзнак Анджей Ґрабовскі започаткував фестиваль «Літературна галіційська осінь». А вже 23 роки як він перейшов усі кордони і до нього активно приєднуються все більше і більше українських поетів, музикантів, мистецтвознавців. Вони знаходять там спілкування мовою поезії, глибше пізнають одне одного, культуру та історію держав, стають кращими, багатшими, обмінюючись книжками й задумами.

В обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка вже вдруге відбувся поетично-пісенний переклик польських та прикарпатських поетів і піснярів, яких представляв голова обласного відділення НСПУ Євген Баран. Учасники зустрічі тепло зустрічали гостей, які щойно повернулись із зустрічі зі студентами ПНУ ім. В. Стефаника, де сивочолі метри польської літератури – автори численних книг та виконавці – автори пісенних альбомів, а це Анджей Ґрабовскі, Казимеж Бургарт і молодий поет, перекладач, музикант Володимир Штокман дарували свої поезії та пісні. Прикарпатське поетично-літературне товариство представили Степан Процюк, Мирослав Аронець, Олександр Смоляк, Ярослав Ясінський, Ярослав Ткачівський, Оксана

Тебешевська, Леся Ґеник-Туєшин, Іван Війтенко, Роман Бойчук, Ярослав Голодюк. Вони читали найбільш співзвучні з осінню поезії, ділились теплими спогадами про приємні зустрічі й листування.

Директор бібліотеки – заслужений працівник культури Людмила Бабій, дякуючи за чудові пізнавальні й дружні зустрічі, які акумулюють енерґію доброзичливості, розширюють горизонти пізнання, відкривають кордони і сприяють поповненню бібліотечного фонду, який сьогодні становить біля 30 тис. примірників польської новітньої літератури, презентувала виставку найновіших поповнень – подарунків польських друзів.

Від міської влади гостей вітав Михайло Верес, який вручив іменні подячні дипломи польським друзям на знак поваги і вдячності за розвиток дружніх взаємин між Україною і Польщею. Бо ж «ніщо так не єднає народ, як мова, що служить містком для тих, хто хоче не тільки слухати, а й чути».

Учасники зустрічі тепло згадували і вшанували пам'ять Юрія Завгороднього, який прокладав і зміцнював цей місток, започаткований Максимом Рильським. Та, на жаль, його життя нещодавно обірвалось. Приємно відзначити, що аудиторія добре розуміла польську мову, а гості – українську, бо ж між нашими народами є дуже багато спільного.

Ганна КАЙДАН

ЧАС ШЕВЧЕНКА

НА ПІДМОГУ ШКІЛЬНИЦТВУ

Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 року в с. Моринці тепер Звенигородського району Черкаської області. Батько Григорій Іванович Шевченко звався по-вуличному Грушевський, був родом із с. Кирилівка, жив з 1781 р. по 1825 р. Мати Катерина Якимівна Бойко – родом із с. Моринці, жила з 1783 р. по 1823 р. Обоє були кріпаками великого магната, нащадка ліфляндських баронів, генерала-андшефа, сенатора В. Енгельгардта. Йому належали маєтки в різних частинах Російської імперії, в яких нараховувалося близько 160 000 десятин землі й понад 50 000 кріпаків.

Дитинство Тараса пройшло в злиднях і нестатках серед райської природи України, яку дуже любив і захищав рідним словом, змальовував у своїх картинах як найдорожчі серцю місця.

* * *

Двісті літ проминає відтоді,
Як Шевченка послав нам Господь.
Козаки стрепенулися горді
І від сну пробудився народ.

Пригадалась Гетьманська держава
І вогонь у серцях запалав.
Поверталась засмучена слава,
Як Шевченка лунали слова.

І він став нам, як воля і доля,
І як поклик наш до боротьби,
Українськеє небо та поле
Без утрат, без плачу, без журби.

Гордо нині нам кобза співає,
Горді нині ростуть козаки.
Кобзаря рідне слово навчає
І навчати нас буде віки.

МАМА СПІВАЛА

Сонце заморене низько сідало,
Мама із панщини йшла і співала.
Потім в садочку між діточками
Знов забувалася сумом-піснями.

Нічка гонила темінь підпасом.
Їй до грудей тулився Тарасик.
В маминім співі зоря розквітала.
Мама синочка свого колисала.

* * *

Ой бешкетливі хлопчаки:
Коту чіляють тарахтянку,
Кіт здичавіло мчить із ґанку
Через городи навпрошки.
Тарасик супить брови строго
І визволя кота з облоги,
Ще й погрозився хлопчкам:
– Не шкодь котам!

* * *

Яблуня крислата біля хати
Вчила Тараса цвісти й сіяти:
– Рости, рости і не осипайся,
Із красою, із плодами знайся.

Соняшник зростав золотоокий,
Вчив Тарасика рости високо
Понад кручами, над бур'янами,
Над усіма бідами й жалями.

Ангел йшов в кирилівських низинах,
Притулив до серденька дитину.
Вчив Тараса говорити віршем,
Рідний край любити щонайбільше.

МИЛОСЕРДНИЙ БОГ НАД НАМИ

Хлопці чубились. Ніхто не уступився.
Григір супився, зітхав,
та не сварився.
Лиш були його слова поміж синами:
– Милосердний Бог над нами!

Пан ізнову гнав небогу
Сіль везти із кримської дороги.
Григір супився і шепотів устами:
– Милосердний Бог над нами!

І коли привіз нову жону до хати,
Щоб могла хоч дітям їсти дати,
Плакав над сирітськими синами:
– Милосердний Бог над нами!

Підросли Тарас, Микита, Йосип,
Було їм біди на світі досить.
Батьковими відбивалися словами:
– Милосердний Бог над нами!

Віра БАГІРОВА

НЕЗАБУТНІ

ПАМ'ЯТНИК СІЧОВИКУ

У селі Ямниця Тисменицького району відбулося урочисте відкриття пам'ятника з нагоди 125-ої річниці народження Дмитра Катамая (1887–1935) – знаного військовика, громадського діяча, публіциста й редактора газети «Громадський голос».

Участь у відкритті постаменту Дмитру Катамаю взяли голова Тисменицької райради В. М. Семенів, доктор медичних наук, професор Н. М. Середюк, сільський голова І. Б. Ковальчук, старійшина села С. А. Дейчаківський та інші. Кошти на спорудження пам'ятної плити надав меценат – уродженець Ямниці Ярослав Іванович Фригович. Відтепер біля символічної могили воякам УСС в Ямниці можна побачити пам'ятник людині, чиє ім'я досі було маловідомим. Крім цього, на плиті викарбувані імена всіх ямницьких вояків УСС та УГА. Загальна кількість – 44 особи.

Після Божественної Літургії в храмі Св. Миколая, де ямницькі віряни молилися за Дмитра Катамая і всіх вояків УСС і УГА, вирушили процесійною ходою до встановленого пам'ятника. Вшанувати пам'ять видатного ямничанина зібралися більше півтори сотні людей. Перед відкриттям пам'ятної плити мешканцям села і гостям вручили підготовлені істориком Андрієм Сміжаком брошури «Четар УСС Дмитро Катамай (1887–1935)», що висвітлює біографію січовика.

Право відкрити пам'ятник надали меценату Ярославу Фриговичу та родичу Д. Катамая Василю Гулазі. Опісля отець-декан Богдан Курилів та отець Віталій Кузьмин освятили пам'ятник.

Першим до слова запросили старійшину села Семена Антоновича Дейчаківського, який прочитав свій вірш «Листопадовий зрив». Далі слово мав голова Тисменицької райради Володимир Семенів. Він, зокрема, зазначив: «Два роки тому ямничани відкривали постамент Василю Савчаку (Сталю) – провіднику ОУН Буковини. Сьогодні відкривається пам'ятна дошка представнику українського січового стрілецтва, автору головного убору УСС – «мазепинки» Дмитру Теодоровичу Катамаю. На наш погляд, це надзвичайно знаменна подія, бо коли будемо знати свою історію, будемо мати й майбутнє…»

Крім цього, Володимир Семенів вручив грамоту старійшині села Семену Дейчаківському за вагомий внесок у розвиток культури і художньої самодіяльності та з нагоди 22-ої річниці незалежності України. Сільський голова Іван Ковальчук у своєму виступі наголосив: «Сьогодні до Ямниці повернулися славні діти, які в буремні роки початку XX століття виборювали незалежність України. Сьогодні вони повертаються до Ямниці у цих написах. Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього…» Далі він висловив щиру подяку меценату Я. Фриговичу й усім ініціаторам встановлення пам'ятника за доброчинність і патріотизм до рідного села.

Учні Ямницької школи поклали до пам'ятника виготовлений власноруч вінок і посадили калину, яку подарував голова товариства «Сільський господар» у Ямниці Антон Іваночко. Між виступами лунали стрілецькі пісні, які виконував чоловічий вокальний ансамбль «Відродження» (художній керівник – Є. Галька).

На завершення урочистості виступив меценат пам'ятної плити Ярослав Іванович Фригович. Він подякував усім, хто долучився словом і ділом до спорудження пам'ятника. Я. Фригович повідомив, що в наступному році планує зайнятися реставрацією «Хреста свободи», що встановлений у Ямниці 1848 року на честь скасування панщини, й допомогти у відновленні меморіалу воякам німецької армії, що загинули на території села в 1916 році.

Після урочистості люди ще довго не розходились, шукали в списку своїх родичів й активно спілкувалися…

Андрій СМІЖАК

ПАМ'ЯТЬ

У рамках реалізації проекту «Я – громадянин України» та з нагоди чергової річниці створення Української Повстанської Армії учні 9-А класу загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 28, вихованці гуртка історичного краєзнавства Центру патріотичного виховання учнівської молоді імені Степана Бандери Івано-Франківської міської ради у супроводі класного керівника Наталії Володимирівни Когут, вчителя історії Лілії Григорівни Павленко, керівника гуртка Богдана Володимировича Максимця побували на символічній могилі сотенного УПА Степана Бурдина (Шрама), що у селі Хриплин. Вони мали нагоду зустрітися зі Стефаном Прокоповичем Гахом, заступником голови Братства вояків УПА Карпатського краю імені полковника Грома, який був стрільцем у сотні Шрама, а також із двома синами Степана Бурдина – Степаном і Богданом – та з онуком Петром. Стефан Гах і родичі Шрама детально розповіли учням та їхнім наставникам про життєвий і бойовий шлях сотенного. Їхні свідчення школярі уважно слухали й занотовували.

ДО ОСТАННЬОГО НАБОЮ

Сотенний УПА Шрам – Степан Бурдин народився в селі Хриплин Лисецького району 1911 року в родині селянина-хлібороба. Родичі були працьовиті й хлопчина змалку допомагав батькам у полі та по господарству. Пи цьому ще й вчився.

З 1933 року – член ОУН, активний організатор молоді села. А ще – член читальні «Просвіта», активний учасник аматорського гуртка, завідувач бібліотеки та здібний організатор культурно-просвітницьких заходів. За це його переслідувала польська поліція. Перед приходом більшовиків переходить кордон до Німеччини, де вступив до батальйону «Нахтіґаль». Із початком війни увійшов з батальйоном у Львів, а потім – до Вінниці.

Після проголошення у Львові Акта відновлення Української Держави, німці за розпорядженням Гітлера роззброюють батальйон «Нахтіґаль» і розстрілюють багатьох офіцерів. Шрам уникнув розстрілу, рятуючись втечею до Львова. Ґестапо, розшукуючи Шрама, побило вдома жінку і батьків. А він вступає в УПА і проводить заняття з молодими стрільцями в таборі Чорного лісу за селом Завій. Після закінчення вишколу відбулася дефіляда, на яку прибув Головний командир УПА Роман Шухевич – Тарас Чупринка.

Загони УПА поповнювалися добровольцями. Створювалися боївки, а потім – сотні. Шрам отримав чин сотенного у курені Благого. Сотня Шрама, як і інші підрозділи УПА, спочатку боролася з німецькими, а потім – з радянськими окупантами. Німецькі каральні загони, які пробували прочісувати Чорний ліс, відступили з великими втратами. З наближенням лінії фронту сотні перейшли з Чорного лісу в Карпати. Коли лінія бойових дій німецьких та більшовицьких військ відкотилася на захід, сотні повернулися в Чорний ліс, де зав'язалися бої з військами НКВД.

Сотня Шрама зробила похід із Прикарпаття на Поділля по Дністру. Чимало стрільців сотні Шрама впали, але ворогів упало значно більше. Великий бій між місцевим самооборонним кущовим відділом, якому на допомогу прийшла сотня Шрама, та відділами НКВД відбувся у Братовому лісі за селом Олеша Тлумацького району наприкінці вересня 1944 року. Багато стрільців упало із сотні Шрама. А все через зрадників, які вказали енкаведистам, де знаходяться повстанці. З настанням темноти Шрам зумів вивести повстанців із оточення. Проте згодом, коли переходили до Дністра, сотня вийшла на енкаведистську засідку. Зав'язався нерівний бій. А все через те, що повстанці зіґнорували розвідкою, яка мала би попередити про небезпеку. Вийти з бою живими вдалося лише 26 стрільцям. Командування суворо покарало сотенного за нехтування безпекою бійців. Його понизили до вістового. Степан Бурдин розумів свою провину і важко переживав. Але до кінця життя залишався українським патріотом-борцем.

У 1947 році Шрам зі стрільцем Іваном Гахом переховувався у криївці, що знаходилася у полі за Хриплином. Та утаємничити надовго це місце не вдалося. І якось його оточили енкаведисти. Відстрілюючись, він намагався перетнути залізничну колію. Але саме у цей час по ній проходив потяг. Щоб не потрапити в руки ворогам живими, він останню кулю пустив собі в голову. Іван Гах також намагався втекти, але його наздогнав пошуковий собака й він потрапив у більшовицькі лабети. Іван Гах відбував сталінські табори і таки повернувся до Хриплина.

Тіло Шрама забрали у Лисець. А потім дозволили поховати на цвинтарі у Лисці. На місці, де він упав, залишилася закривавлена земля, яку одна жінка зібрала у фартух і принесла дружині Степаана Бурдина. На цвинтарі Хриплина цю землю поховали, висипавши символічну могилку, над якою багато років знущалися місцеві яничари.

Дружина Шрама Євгенія Бурдин разом із двома дочками й сином була виселена в Амурську область, де прожила до 1961 року. Працювала на лісоповалі, на будівництві, виконуючи найтяжчі роботи. Після звільнення повернулася до Хриплина.

Підготували учні 9-А класу ЗОШ № 28, вихованці гуртка історичного краєзнавства

ДОСЛІДЖЕННЯ

ІВАН ФРАНКО, ЯКОГО МИ НЕ ЗНАЄМО...

(ПРО РЕЛІГІЙНІ ПОГЛЯДИ КАМЕНЯРА)

Геній – носій інтелекту багатьох століть і цілого світу.
Тому він живе заради інших.
А. Шопенгауер

Незважаючи на те, що про життя і творчість Івана Франка написано дуже багато, він все-таки залишається непізнаним до кінця. Першою причиною цього є його геніальність, неймовірна працьовитість, завдяки якій він зробив стільки, скільки може зробити інститут із чималим штатом працівників. Адже був не тільки великим письменником, поєднавши в собі поета, прозаїка, драматурга, а й перекладачем із чотирнадцяти мов, економістом, етнографом, фольклористом, літературним критиком, істориком і теоретиком літератури, філософом, педагогом, журналістом, видавцем і одним із найвидатніших політиків свого часу. Лише перелік назв написаних ним художніх творів, праць, досліджень сягає 6000.

НЕ МІГ СТОЯТИ ОСТОРОНЬ

Друга причина нашого незнання – однобічність і обмеженість трактування діяльності Франка в радянські часи. Представникам комуністичної ідеології було вкрай важливо виставляти як І. Франка, так і Т. Шевченка, Лесю Українку й інших видатних діячів, що відіграли значну роль в історії української культури, як соціалістів, марксистів, революціонерів та войовничих атеїстів, бо це було потрібне для підтримки тієї ж ідеології. Народ дуже любив цих письменників, цінував їхню спадщину, і їхня присутність під червоними прапорами якщо не переконувала, то вселяла в душі сум'яття, сумнів у хибності панівної ідеології. Тому й читаємо про Франка, наприклад, що був він «гнівним викривачем релігії і Церкви в будь-яких їх формах і різновидах». Та чи правда це? Нинішня переоцінка суспільних вартостей, які утверджувалися впродовж десятиліть, передбачає перегляд творчої спадщини класиків української літератури, в тому числі Великого Каменяра.

Намагаючись осмислити значення Тараса Шевченка в історії нашої культури, Франко написав знамениту «Присвяту»: «Він був сином мужика і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури…»

Наш сучасник, письменник Богдан Тихолоз, намагаючись показати роль Івана Франка, написав «Присвяту» Каменяреві, у якій стверджує, що він «всупереч обставинам виріс на універсального генія вселенського мірила, Батька й Учителя цілої нації». Це «з його духа печаттю» прямуємо ми у мандрівку століть, бо вважаємо його нашим, українським, Мойсеєм.

У XIX столітті, коли жив і творив Франко, у Європі вирували народотворчі процеси, ширилися рухи за соціальне й національне визволення. Він як людина високого інтелекту, невсипущої енергії, гострого аналітичного розуму, палкого темпераменту, крім літературної діяльності, цікавився політичною, соціальною, економічною ситуацією і не лише в Галичині, а й серед інших народів Австро-Угорщини, Росії, в складі якої перебувала більшість українських земель, всієї Європи. Вивчав він і твори марксистів, переклав «Капітал» Карла Маркса та «Анти-Дюрінг» Фрідріха Енгельса. Цей факт служив чи не найбільш вагомим арґументом, коли мовилося про причетність Франка до марксизму.

Так, молодий письменник і політик справді перебував під впливом народницького соціалізму. Він хотів соціальної справедливості для свого народу, а саме ці гасла проголошував соціалізм. І не тільки Франка вони приваблювали. Вся тодішня українська інтеліґенція, яка тільки починала зароджуватися і серед якої було багато вихідців зі священичих сімей, захоплювалася ідеями соціалізму й радикалізму, що ішли з Європи. Звичайно, що Франко, який присвятив себе служінню своєму знедоленому народові, не міг стояти осторонь соціальних проблем.

Та поруч з ідеями соціалізму проникали в Україну ідеї атеїзму. Ті, що піддавалися їм, починали вірити в те, що людина може все, їй більше не потрібний Бог. Це й ознаменувало початок нового етапу в розвитку людства, в історії пізнання людиною світу. Треба було перейти через заперечення Бога, відкинути Його, щоб потім побачити і зрозуміти, що такий крок веде в нікуди, що без Бога в людській душі настає темрява і робить з людини звіра. Але це розуміння в той час було ще далеко попереду.

І атеїстичні, і соціалістичні погляди сприймалися як нові й проґресивні. І що ж Франко? Він з усією силою свого темпераменту прагнув оновлення життя, тієї життєдайної благодатної зливи, «що людськість мов ясна весна обновить», грому, що пробудить свідомість мас від сну бездіяльності. Зрозуміло, що не міг залишатися байдужим до нових віянь. Є в нього ряд творів, які справді давали підстави вважати його атеїстом («Нема, нема вже владаря грізного», «Ex nihilo», «Рубач»). Але згодом, зрозумівши, до чого може призвести атеїзм, Франко стає на іншу позицію.

Цікавою з цього приводу є стаття письменника-богослова о. Мелетія Батога ЧСВВ «Отці василіяни моляться за душу Каменяря» («Нова зоря», 2006, № 5). Вказуючи на унікальність Франка як письменника і науковця, автор зазначає, що «його наукові праці на сьогодні є невичерпним джерелом до роздумів. Але в нього є щось одне і особливе – це щирість його думок… Покликанням Івана Франка було письменство, яке він підносить до європейського рівня, працюючи на письменницькій ниві до останніх днів свого життя. І ми тепер маємо великий спадок неперевершених праць. І за це ми повинні дякувати Богові, що дав нам такого великого генія свого часу».

Віддаючи належне генію Франка, о. Мелетій Батіг пояснює ставлення його до релігії і Бога: «У кожної людини виникають різні думки, а деколи вони є бунтом проти нашого всемогутнього Творця Господа Бога. Та ми цих думок не записуємо, і нас не осуджують. Творці, а особливо поети, завжди висловлюють свої почуття, записують їх, і не завжди вони всіх задовольняють. Ці думки змінюються, як і саме життя. Іван Франко протягом свого життя зазнав багато труднощів і терпінь, як і інші люди зазнають їх. Згадаймо його дитячі роки, його молодість, навчання і несправедливі арешти, а потім нелегкі сімейні обставини: помирає улюблений син Андрій, хворіє дружина, і, зрештою, він сам важко захворів. У нього є більш глибокі переживання за свій народ, за майбутнє України і її духовність».

Андрій СМИЦНЮК,
Орест СМИЦНЮК

(Далі буде)

КОНФЕРЕНЦІЇ

ТУТ ЖИВЕ ІСТОРІЯ

Відбулася Міжнародна наукова конференція «Між Константинополем, Києвом, Москвою, Сочавою та Римом: Галицька митрополія в 1303–1808 роках». Її організатором виступив Український католицький університет (м. Львів). Захід був присвячений 1025-літтю Хрещення Русі та 710-літтю заснування Галицької митрополії.

Учасниками конференції стали представники Церков та науковці з Європи й Америки: України, Білорусі, Литви, США, Російської Федерації, Угорщини. Були обговорені особливості розвитку християнства в добу Київської Русі та унійних ідей у Східній Європі впродовж п'яти століть (від княжих часів і до початку модерної доби).

Пленарні засідання відбувалися у Львові, а на третій день учасники знайомилися з давнім Галичем. Це не випадково, адже на теренах княжого Галича знаходяться відомі пам'ятки сакральної архітектури, як місцевого, так і національного значення; ці терени відігравали особливу роль у церковному житті Галицької митрополії, як у минулі часи, так і сьогодні. Сприяння у реалізації програми третього дня на Прикарпатті надали Національний заповідник «Давній Галич» та Центр порозуміння і примирення у Більшівцях (о. Григорій Цимбала).

Учасники конференції відбули екскурсії в Музей караїмської історії та культури (м. Галич), Музей історії давнього Галича (с. Крилос), монастир кармелітів (с. Більшівці), церкву Святого Пантелеймона (с. Шевченкове) та оглянули фундаменти Успенського собору (с. Крилос). Всі вони стали учасниками спільної Святої Літургії у храмі XII століття, пам'ятці національного значення – церкві Святого Пантелеймона.

У процесі зустрічі поінформували про діяльність Національного заповідника «Давній Галич», обговорили питання його подальшої співпраці з Українським католицьким університетом. На завершення зустрічі кожен із релігієзнавців отримав у подарунок комплект збірників наукових видань НЗ «Давній Галич».

А. Ч.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Попри публікацію в засобах масової інформації «Звернення до Президента України, народних депутатів, музейних працівників, письменників, художників, до широкої громадськості» (див., напр.:http://ukrslovo.org/483-natsionalnyi-muzei-tarasa-shevchenka-modernizatsii-rekonstruktsii-i-ihry-v-naperstok), під виглядом ремонту чи то реконструкції далі свавільно знищується українська святиня – будинок і двір Національного музею Тараса Шевченка у Києві (бульвар Тараса Шевченка, 12).

МУЗЕЙ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В НЕБЕЗПЕЦІ!

Робиться це під керівництвом голови київської міської державної адміністрації Олександра Попова, генерального директора музею Дмитра Стуса й архітектора Лариси Скорик, на сумлінні якої реконструкції музею Т. Шевченка в Каневі й Національного історико-культурного заповідника «Биківнянські могили», що викликали обурення громадськості. І робиться це без будь-яких тендерів, громадських слухань, публічних обговорень і дозволів.

Уже виламали частину стіни з боку двору; зруйнували одні зі сходів; з частини приміщення зняли покрівлю (стирчить тільки дрючччя). Усередині приміщення зрізали всі чавунні батареї опалення, на їхнє місце хочуть поставити інші – з металевої жерсті. Розбили гранітну підлогу всередині, де центральний вхід. А сам центральний вхід планують узагалі замурувати.

У дворі музею знищили всі дерева, кущі та інші насадження, що були привезені з батьківщини Шевченка, у тому числі й шовковицю з місця його заслання.

У цьому ж дворі вирили котлован завглибшки приблизно шість метрів для розміщення паркінгу автомобілів. За інформацією, яку надали будівельники, там планується розмістити два бари і ресторан.

У неділю, 13 жовтня 2013 року, в музеї мали виламувати вікна з боку двору. Найближчим часом планується ламати перекриття в будинку – для розміщення двох ліфтів. І це роблять у будинку, який є пам'яткою архітектури й має свій охоронний номер. На табличці, яка розміщена на стіні будинку з боку вулиці Терещенківської, написано: «ОХОРОНЯЄТЬСЯ ДЕРЖАВОЮ. ПОШКОДЖЕННЯ КАРАЄТЬСЯ ЗАКОНОМ». А пошкоджень там уже не на один рік ув'язнення.

Чи потрібні двоповерховому музею ліфти, тим паче бари, паркінг? Встановлення двох ліфтів – це сигнал того, що там планується добудова поверхів і, напевно, для розміщення готелю чи ще чогось.

Оригінальні твори Т. Шевченка, що знаходяться в музеї, невдовзі можуть бути також знищені, бо в приміщенні нема опалення і, відповідно, температурно-вологісний баланс уже не дотримується. Зняли унікальне експозиційне обладнання.

Назву «Національний музей Тараса Шевченка» збираються змінити на «Шевченківський дім». Це не тільки зміна назви – це самовільна зміна статусу музею.

Якщо хтось хоче робити Шевченківський дім, то нехай його робить в іншому місці, а не ламаючи на свій розсуд національну святиню. «Шевченківський дім» – це назва для прикриття. Під цією назвою знищується Національний музей як надзвичайно важливий елемент української культури.

Треба піднімати громадськість на захист музею!

НАШІ ТАЛАНТИ

«ПРОЛІСОК» СПІВАЄ ЗАБУТІ ПІСНІ

У Микитинцях люди завжди співали, все починалося з дому, гуртувалися коло церкви Св. Микити, «Просвіти», школи, клубу, Будинку культури – і завжди тут були хори, вокальні ансамблі. Адже в 1899 році тут український професійний музикант Галичини Денис Січинський організував хор «Первоцвіт», яким тепер керує професор Ганна Карась, лауреат премії імені Дениса Січинського. А за весь час існування хору ним керувало багато відомих у музичному, культурному й політичному світі особистостей, в тому числі – Олекса Маланюк – батько Оксани Маланюк, яка є великою подвижницею хорового та ансамблевого співу, як у рідному селі, так і в області.

Саме при Микитинецькій школі вже більш як двадцять років Оксана Олексіївна веде хор, а також дівочий ансамбль «Пролісок», у якому дівчатка-старшокласниці не тільки співають пісні, а й проводять дослідницьку роботу серед односельців старшого покоління і записують забуті пісні, особливо патріотичні, й народні звичаї.

На щорічному міжшкільному фестивалі патріотичної пісні «Ой, у лузі червона калина» «Пролісок» завжди представляє свої пісні-знахідки. Так, минулого року за пісню, яку записали від 80-річної Анни Ботюк, здобули перше місце. А на обласному огляді їх запросили відкрити свято.

Та не тільки в ансамблі співають дівчата, вони є активними учасницями церковного хору, хору

Вокальний ансамбль «Пролісок» (художній керівник і диригент – Оксана Маланюк)

народного дому «Сяйво», шкільного хору й беруть активну участь у концертах-конкурсах. Спів, як кажуть дівчата, приносить їм радість, здоров'я, відчуття добре зробленої справи, колективізму, а ще й професію. Бо багато учасниць стають студентами ДМУ ім. Д. Січинського, ПНУ імені Василя Стефаника, а також включаються в художню самодіяльність, де починають виробничу діяльність. Без пісні жити не цікаво, говорять вихованки Оксани Маланюк, які вдячні їй за науку.

Любов ЗОРІНА

КНИЖНИК

ЛЮБИТИ СВІТ І ВСЕ У НЬОМУ

«Любити світ і все у ньому, навчитися приймати його таким, яким він є – моє життєве кредо», – зізнається івано-франківчанка Любов Юрків у передмові до першої збірочки своїх віршів «Горджусь, що галичанкою зовусь».

Авторка за фахом – медик, працює у пологовому будинку. А у спільноті – громадсько-культурна діячка, голова осередку Союзу українок с. Угорники, створила жіночий вокальний ансамбль «Берегиня», у якому й співає. А ще – пише сценарії до різних урочистостей, які й організовує для людей.

Свої душевні роздуми, жіночі переживання, материнську любов, пошанування своєї Вітчизни вона виливає у віршах і піснях, які зібрала у збірочці.

Подаємо один із них.

ЛІТА

Мчать літа, як коні буйногриві, –
Вже непрохана на скронях сивина.
Ми в душі такі ще молодії,
Та у юність вороття нема.

Вже на нашій нивці перестигли
Повні зерном колоски років.
Осене, зажди – ми ще не встигли
Те зерно зібрать, не сій своїх дощів.

Он громи за обрієм лунають,
Сірі хмари сунуть снігові,
А душа вирує і співає,
Та душі ті хмари не страшні.

Не спиняйтесь, коні буйногриві,
Не лякайтесь лютої зими.
Ми в душі такі ще молодії,
Наші квіти ще не одцвіли.

Ми квітуєм в дітях своїх милих,
Що по нашій стежечці ідуть
Не шкодуй тепла свого, світило,
Щедро осявай же їхню путь.

Любов ЮРКІВ

ІЗ УСТ НАРОДНИХ

ПЕРЕБЕНДЯ

Перебендя, орле сизий,
кобзарю убогий,
Ой, куди ж тебе завели
хрещаті дороги?
Де, кому тепер співаєш
пісні бунтівливі,
Поверни до нас, Кобзарю,
зі словом правдивим...

Розкажи, як вітер в полі
тополю гойдає,
Як молода дівчинонька
козака з війська виглядає,
Нагадай старі звичаї,
нами позабуті,
Нагадай, чиї ми діти,
ким, за що закуті...

Заспівай, нехай на серці
трохи легше стане,
Послухаєм, посумуєм,
та й собі затягнем...
А як вернеш до гетьманів,
нагадай їм, брате,
Що вмирає Україна,
москалем розтята...

Що вмирає рідна мова
від Збруча до Дону,
Розгулялася вульгарність
руського жаргону,
Розкажи, що Україна
батраком гіркотним
Спину гне та все годує
москалів голодних...

А сини? А над синами
забороди панують,
Ще й братами називають,
так їх, бідних, люблять,
Так їх вибирають,
що вже й спіднюю сорочку
Із плечей здирають, щоби
одягнуть братів недорослих...

Подала з народних уст
Надія ГРИЦІВ

ВАРТО ЗНАТИ

МЕДОВА ВОДА
очищення й оздоровлення

Чи відомо вам, що медова вода є одним із ефективних компонентів у програмі загального оздоровлення організму. Регулярно вживаючи її протягом двох тижнів (а ще краще постійно) можна досягти відчутних результатів.

Адже відбувається природне відновлення клітин, нормалізація обмінних процесів, виведення токсинів і шлаків з організму, очищення кишечника тощо.

ПРИГОТУВАННЯ

Щоб приготувати цілющу медову воду, необхідно розмішати повну чайну ложку меду (бажано рідкого) в очищеній воді й дати цьому напою настоятися близько 5 хв. Крім того, для збільшення корисних властивостей при приготуванні води інколи використовуються додаткові складники, такі як прополіс, лимонний сік, мумійо. Але найкраще пити без добавок.

ВЖИВАННЯ

Як правило, медову воду вживають відразу після пробудження (вранці натщесерце), а також увечері після вечері або перед сном. Набагато ефективніше випити спершу склянку відфільтрованої води, а вже потім – медової. Медова вода повинна мати комфортну температуру, адже випивати її необхідно залпом.

Не варто боятися пити цю воду перед сном – вона здатна запобігати появі набряків, оскільки розчинений мед розвантажує нирки. Найголовніше – розмішувати мед тільки в сирій (очищеній), але не перевареній воді.

ЕФЕКТ

Медова вода нормалізує травні процеси, а також знімає стрес.

Вона здатна відновлювати енерґетичне поле людини.

При реґулярному вживанні медової води будь-які паразити, які мешкають у шлунково-кишковому тракті, занурені в 30-відсотковий розчин меду, відразу гинуть. Адже вони харчуються сахарозою.

Така вода має і протигрибковий, противірусний і антибактеріальний ефект. Будь-яка патогенна мікрофлора любить цукор і гине від меду.

Медова вода нормалізує роботу товстого кишечника. Розчиняються калові камені й перетравлюються завали в кишечнику.

Після лікування медовою водою минають хронічні бронхіти й нежить, відбувається оновлення всіх органів на клітинному рівні!

Медову воду застосовують і зовнішньо. Вона живить шкіру вітамінами і робить її ніжною, оксамитовою, м'якою.

Вживаючи медову воду перед сном, ви забудете про болі голови!

Пийте на здоров'я і будьте вдячні Богові та бджолі.

Подав ***Михайло РУДКОВСЬКИЙ***